

Born in Flames

Cineasta autodidacta, feminista, pionera del cinema queer i lèsbic militant, Lizzie Borden va produir, entre 1976 i 1986, un conjunt de pel·lícules d'una originalitat i riquesa conceptual desbordants, amb la vibrant escena artística, intel·lectual i política de Nova York com a teló de fons, i sota el ritme de la música new wave i postpunk.

Amb motiu de la reimpressió en 35 mm de la pel·lícula de culte *Born in Flames* (1983), aquest programa revisita les primeres creacions de Borden: històries que reivindiquen un cinema d'oposició, que desafien les lògiques narratives de l'ordre heteronormatiu i posen en joc una pràctica cinematogràfica entesa com un mitjà d'acció política i productora d'imaginariis feministes, amb un gran marge per a l'experimentació formal. El seu cinema, qualificat de marginal, underground i independent, busca produir una mirada no voyeur sobre el cos femení i planteja la possibilitat de generar un tipus de desig que contraresti el que impera a les pantalles comercials.

En la filmografia de Lizzie Borden hi destaquen tres pel·lícules: *Regrouping* (1976) és un film documental-confessional rarament exhibit, en la línia del *cinéma vérité* de l'època, en el qual participen, entre d'altres, Barbara Kruger, Joan Jonas i Kathryn Bigelow. Borden hi explora algunes de les preguntes que encara ressonen en els feminismes del present, com la que s'interroga sobre la sororitat: les possibilitats de construir solidaritat entre les dones malgrat les estructures patriarcals que ho impedeixen i com es poden

esquivar les diferències per respondre amb força a aquestes estructures. *Born in Flames* (1983), l'anomenat híbrid de gènere afrofuturista-feminista-lèsbic-ciència-ficció, compta amb la participació de Kathryn Bigelow, Florynce Kennedy i Adele Bertei, la cantant no wave líder de The Bloods, un dels primers grups de música obertament lèsbic. La pel·lícula és un retrat encès i ple d'arestes sobre la lluita contra l'heteropatriarcat i el racisme en una societat avançada benpensant. A diferència de les pel·lícules del cinema comercial, on les relacions patriarcals en les ficcions futuristes es mantenen intactes i només es transforma el vestuari i la tecnologia, en aquesta obra el futur es retrata com una distopia postcapitalista on les dones han de seguir lluitant contra les estructures patriarcals. Finalment, *Working Girls* (1986), que va sorgir com a idea en el mateix rodatge de *Born in Flames* –ja que algunes de les actrius també es prostituïen–, obre un debat sense prejudicis sobre la prostitució, la mirada masculina sobre la dona, el desig i l'agència dels cossos.

En aquests tres títols –*Regrouping* (1976), *Born in Flames* (1983) i *Working Girls* (1986)– Borden s'acosta a les inquietuds de les dones, així com a les diverses qüestions plantejades per la segona onada del moviment feminista i les seves crisis de la dècada dels setanta i vuitanta. Cadascuna de les pel·lícules mostra aproximacions estètiques absolutament diferents, en una sèrie de relats de dones explicats per dones. La manera en què són tractats ens retorna la pregunta de què vol dir radicalitat avui dia.



Dj 16/2 19.00 h

Regrouping

1976, EUA, VOSE, 80 min, 16 mm, b/n

Regrouping és la primera pel·lícula de Lizzie Borden. Es tracta d'un documental experimental amb un estil pròxim al *cinéma vérité* que explora les dinàmiques d'un grup de dones. Inclou la participació de Joan Jonas, Barbara Kruger i Kathryn Bigelow, entre d'altres. Rodada en format 16 mm en blanc i negre, se centra en quatre dones joves artistes que, segons anuncien, s'agermanen. Un retrat alternatiu del món de l'art, del qual Borden és coneixedora en primera persona, i que a l'Amèrica dels anys setanta –com encara passa avui– estava dominat per veus masculines.

Presentació a càrrec de Pablo Martínez, cap de Programes del MACBA.

Col·loqui posterior amb Lizzie Borden i Glòria Vilches, doctora en comunicació audiovisual, membre de l'equip de Xcèntric Cinema al CCCB.



Dv 17/2 19.00 h

Born in Flames

1983, EUA, VOSE, 85 min, 16 mm a 35 mm

La segona pel·lícula de Lizzie Borden, *Born in Flames*, «ciència-ficció afrofuturista feminista» segons paraules de Sophie Mayer, és un atac sense paliatius a la societat patriarcal, una crida femenina a la lluita armada. A la manera d'un pseudodocumental, proposa una insurgència feminista enfront d'una socialdemocràcia on les promeses d'igualtat i progrés seran excloents per a minories i dones. *Born in Flames* continua sent una pel·lícula actual, que té gairebé l'estatus de llegenda: va ser rodada durant quatre anys amb un pressupost d'uns quaranta mil dòlars, cosa que va suposar que hi passessin mitja dotzena de directores de fotografia i ens permet ser testimonis dels canvis físics d'algunes de les protagonistes, que en molts casos no són actrius professionals.

Col·loqui posterior a càrrec de Lizzie Borden, Céline Brouwez, programadora de la Cinémathèque royale de Belgique (CINEMATEK), i Pablo Martínez.

Amb la col·laboració de:



Ds 18/2 19.00 h

Working Girls

1986, EUA, VOSE, 86 min, 35 mm

A *Working Girls*, es presenta la relació de tres dones de classe mitjana que exerceixen la prostitució en un pis de Manhattan. Rodada amb un equip format gairebé exclusivament per dones, ofereix una imatge del cos femení i del sexe força allunyada del voyeurisme i el fetitxisme amb el qual s'acostuma a retratar. Si habitualment la dona en el sexe és representada com a objecte de la imatge, el tradicional objecte de la pornografia, Lizzie Borden la posiciona com a subjecte de la representació i construeix un relat ple d'arestes sobre la prostitució i el treball del cos de la dona.

Col·loqui posterior a càrrec de Lizzie Borden i Lucía Egaña, artista, escriptora, transfeminista i membre del claustre permanent del PEI MACBA.

